

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/187327,Bielsk-Podlaski-Poszukiwania-na-terenie-dawnej-siedziby-Urzedu-Bezpieczenstwa.html>
28.02.2026, 15:05

Bielsk Podlaski: Poszukiwania na terenie dawnej siedziby Urzędu Bezpieczeństwa

W dniach 19 - 23 czerwca 2023 r. zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji przeprowadził pierwszy etap prac poszukiwawczych na terenie dawnej siedziby PUBP w Bielsku Podlaskim. W latach 1944 - 56 bielscy funkcjonariusze bezpieki ukrywali ciała swoich ofiar w kilku lokalizacjach. Do tego celu były wykorzystywane min. zabudowania klasztorne przy ul. Żwirki i Wigury oraz położony po przeciwnej stronie, ogrodzony murem plac stanowiący część pokarmelickiego kompleksu.

Metody śledcze wykorzystywane w codziennej pracy przez miejscowych funkcjonariuszy charakteryzowały się szczególnym okrucieństwem, co odnotowywały także okazjonalne działania nadzoru Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego. To niechlubne wskazanie obok Sokółki oraz Wysokiego Mazowieckiego plasowało bielski UB w regionalnej czołówce. Dodatkowo uchybienia w zakresie dokumentacji oraz jej ówczesne brakowanie nie pozwala oszacować rozmiaru zbrodni popełnianych przez miejscowych funkcjonariuszy. Prowadzone prace prowadzone są zatem nie tylko pod kątem odnalezienia i identyfikacji, ale również oszacowania skali zbrodni.

Prace realizowane w poprzednich latach w ramach śledztwa OKŚZpNP w Białymstoku pozwoliły przebadать prawie w całości istniejące zabudowania dawnego klasztoru Karmelitów Trzewickowych w Bielsku Podlaskim w poszukiwaniu ofiar represji komunistycznych. Wówczas odnaleziono szczątki kilku osób. Obecnie prowadzone prace mają za zadanie poszukiwanie szczątków kolejnych ofiar. W tym gronie należy wspomnieć Władysława Łukasiuka ps. „Młot” oraz Mariana Makowieckiego ps. „Stryj”, których ciała po ekshumacji miały zostać przewiezione do siedziby PUBP w Bielsku Podlaskim 14 sierpnia 1949 r. Oprócz nich trafiały w to miejsce także ciała innych żołnierzy podziemia antykomunistycznego.

W czerwcu 1948 r. po zakończonej obławie na kolonii Oleksina gm. Brańsk przetransportowano tu Mariannę Ryczkowską oraz Eugeniusza Korzeniewskiego ps. „Ryg” związanych ze strukturami 6.Wileńskiej Brygady. Z tymi osobami jest związana relacja dot. nieudanej próby spalenia ich zwłok przez funkcjonariuszy z PUBP w Bielsku Podlaskim. Najmłodszą ofiarą znaną z imienia i nazwiska, której ciało miało trafić do bielskiej siedziby UB był pochodzący z Andryjanek gm. Boćki piętnastoletni Andrzej Koptewicz (prawdopodobnie współpracujący z oddziałem Czesława Pileckiego ps. „Jaskółka”).

Od 19 do 23 czerwca 2023 r. przeprowadzono prace jedynie na części założonego obszaru.

Podyktowane to zostało funkcjonującymi instalacjami ziemnymi oraz odnalezionymi w trakcie poszukiwań obiektami archeologicznymi. Poszukiwania będą kontynuowane w kolejnych etapach.

Bogusław Łabędzki/IPN

fot. ks. Tomasz Trzaska

27.06.2023